21.2 BESWAARSKRIF GK KRUGERSDORP OOR BESLUIT VAN SINODE 2009 "OOR SAAK VAN DIE VROU" (Artt 33, 35, 245)

A. Dr WC Vergeer stel die Beswaarskrif.

B. **Besluit:** Verdere hantering staan oor in afwagting van besluit tov Rapport Deputate Eenheid in Verskeidenheid (21.1).

C. **Besluit:** Verwys na Spesiale Sinode (Kyk 21.1 Rapport Deputate Eenheid en Verskeidenheid art 245 : Al die tersaaklike Beswaarskrifte handel oor die vrou in die besondere dienste. In die lig daarvan dat die Sinode besluit het dat die saak van die vrou in die besondere dienste 'n wesenlike saak is, word aanbeveel dat al die Beswaarskrifte na die Spesiale Sinode verwys word.

D. **BESWAARSKRIF**

1. Inleiding

Die GK Krugersdorp lê hiermee, ingevolge sy besluit geneem op 24 Junie 2014, onderstaande Beswaarskrif ter oorweging aan u voor. Dit is ons hoop en bede dat u die beswaargronde sal insien en die beswaar sal handhaaf.

2. Besluit waarteen beswaar gemaak word

"Die vergadering besluit volgens die goedgekeurde aanbeveling, pt 4.2, dat vroue nie in die besondere dienste van predikante en ouderlinge mag dien nie" (Acta 2009:667).

3. Agtergrond en beredenering

3.1 Die GK Krugersdorp het ook in 2012 'n Beswaarskrif teen dieselfde (bogenoemde) besluit aan die Sinode voorgelê. Die beswaargronde was: (a) Gewetensbinding, (b) Verreken nie Skrifgetuienis genoegsaam nie, (c) Neem nie getuienis uit die vroeë Christelike kerke genoegsaam in ag nie en (d) Teenstrydigheid in Christelike praktyk en eksegese.

3.2 Die Sinode het egter nie in 2012 ons Beswaarskrif hanteer nie, maar dit aan Deputate opgedra om "die Beswaarskrifte na te gaan en in 2015 te rapporteer" (Acta 2012:353).

3.3 Verdere besinning sedertdien oor die (bogenoemde) besluit van 2009 het <u>nuwe</u> beswaargronde na vore gebring. Hierdie nuwe besware is <u>teen die eksegese</u> (*Vrou nie in leer- en regeerdiens*) wat in die Rapport voor Sinode 2009 gedien het (Acta 2009:611-664, regterkolom). Ons het tot die oortuiging gekom dat hierdie eksegese op sleutelpunte nie die toets van Gereformeerde wetenskaplike eksegese kan deurstaan nie, en dus (volgens die Rapport se eie definisie) neerkom op "ongeoorloofde" en "onhoudbare" eksegese (Acta 2009:604).

3.4 Omdat Sinode 2009 sy besluit (dat vroue nie in die besondere dienste van predikante en ouderlinge mag dien nie) "<u>in die lig van die behandeling van die Rapport</u>" geneem het (Acta 2009:669) kan (indien die eksegese in die Rapport inderdaad op sleutelpunte "ongeoorloof" of "onhoudbaar" bevind word) die besluit wat geneem is ook nie gehandhaaf word nie.

3.5 Derhalwe lê ons nou hierdie nuwe besware aan die Sinode vir beoordeling voor.

4. Beswaargrond 1: Die eksegese van 1 Timoteus 2:12 en die gepaardgaande gevolgtrekkings (wat 'n sentrale plek in die hele Rapport en finale toepassing beklee) is in stryd met dit wat volgens die Griekse grammatika en getuienis van die teks toelaatbaar is

4.1 In die Rapport voor die Sinode word daar (aan die hand van 'n geïdentifiseerde chiasme in 1 Timoteus 2:12) bevind: "*Dit blyk dus dat Paulus met die woorde οὐδὲ αὐθεντεῖν ἀνδρός beskryf wat vroue sal doen as hulle in die samekoms van die gemeente sou onderrig gee, <u>naamlik</u> dat hulle oor mans sou gesag uitoefen.*

Dit is daarom duidelik dat Paulus in 1 Timoteus 2 nie 'n algehele verbod plaas op gesagsuitoefening deur vroue in die besondere ampte nie. Vroue word in hierdie gedeelte spesifiek verbied om gesag uit te oefen deur die verkondiging van die Woord" (Acta 2009:641). Hierdie bevinding word ook herhaal in die finale gevolgtrekking (Acta 2009:650) en toepassing (Acta 2009:651) van die eksegese (*Vrou slegs in diakendiens*) in die Rapport.

4.2 Volgens hierdie eksegese word daar dus in 1 Timoteus 2:12 aan διδάσκειν (om onderrig te gee) 'n ondergeskikte, naderverklarende (bywoordelike) funksie toegeken ten opsigte van αὐθεντεῖν (om gesag uit te oefen) ("*Die opdragte in 1 Timoteus 2 aangaande die vrou in die erediens het spesifiek betrekking op die bediening van gesag <u>deur Woordverkondiging</u> en nie op die bediening van gesag in die algemeen nie"*(Acta 2009:651).

4.3 Uitgebreide navorsing wat onderneem is oor die gebruik van die οὐκ - οὐδὲ ("nie" – "en [ook] nie") konstruksie in die Griekse taal (soos in vers 12 gebruik word), in die hele *Corpus Graeca* (al die bekende Griekse tekste [in die Skrif en in al die ander beskikbare bronne uit die tyd van die NT]), waarin <u>al</u> die voorkomste van hierdie konstruksie bestudeer is, het op <u>geen enkele voorkoms</u> gedui waar een van die twee begrippe in hierdie konstruksie aan die ander een ondergeskik is nie. Οὐδὲ ("en [ook] nie") funksioneer in die Griekse taal <u>konsekwent</u> en sonder uitsondering altyd as <u>neweskikkende</u> voegwoord (Köstenberger, 1995:81-103). Vers 12 (letterlik weergegee met: "Ek laat 'n vrou nie toe om onderrig te gee <u>of</u> om oor 'n man gesag uit te oefen nie ...") kan dus <u>nie</u> geldig verklaar word as dat vroue deur onderrig te gee besig is om oor mans gesag uit te oefen nie. Volgens die grammaties-korrekte verstaan van die Skrifdeel word beide aktiwiteite (sowel onderrig as gesagsuitoefening) selfstandig en naas mekaar in sy geheel deur Paulus verbied en <u>nie net</u> gesagsuitoefening oor mans deur Woordverkondiging soos beweer word (Acta 2009:641-643) nie.

4.4 In die eksegese voor die Sinode oor 1 Timoteus 2:12 word ook (verkeerdelik) verskillende waardes aan die infinitiewe αὐθεντεῖν ("om gesag uit te oefen") en διδάσκειν ("om onderrig te gee") toegeken wanneer beweer word dat "***dit daarom duidelik* is**" dat 1 Timoteus 2 nie 'n algehele verbod op gesagsuitoefening deur vroue bevat nie, maar slegs 'n verbod op gesagsuitoefening deur die verkondiging van die Woord (Acta 2009:641-643). Hiervolgens word die infinitief διδάσκειν ([Woord]onderrig deur vroue) as ontoelaatbaar geïnterpreteer, terwyl die infinitief αὐθεντεῖν (gesagsuitoefening deur vroue) as toelaatbaar geïnterpreteer word (behalwe as dit deur Woordverkondiging geskied). Volgens bogenoemde indringende studie (deur Köstenberger) is dit egter onmoontlik dat twee konsepte/aktiwiteite in 'n οὐκ - οὐδὲ ("nie" - "en [ook] nie") konstruksie onderskeidelik inherent negatiewe en positiewe waarde kan hê. Of die twee konsepte/aktiwiteite moet volgens die bedoeling van die outeur beide 'n inherente negatiewe waarde hê, óf die twee konsepte/aktiwiteite moet volgens die bedoeling van die outeur beide 'n positiewe waarde dra (Köstenberger, 2005:53-84).

5. Beswaargrond 2: Die voorskrifte aan vroue in 1 Timoteus 2:9-15 word verkeerdelik as voorskrifte wat op "die erediens" gefokus is, beskou

5.1 Die eksegese voor die Sinode (*Vrou slegs in diakendiens*) beweer dat die voorskrifte in 1 Timoteus 2:9-15 betrekking het op "*optrede in gemeentelike samekomste*" en stel: "*In 1 Timoteus 2:8-15 gee Paulus 'n aanduiding van hoe die gemeente se optrede "op elke plek" ordelik ingerig moet word. Hierdie "op elke plek" word in vers 8 self gekwalifiseer as elke plek waar gebid word. Dit sou dus dui op alle geleenthede waar die gemeente saamkom om te bid en te aanbid (Douma). In hedendaagse terme: <u>by elke erediens</u>*" (Acta 2009:640). Hierdie bevinding dat dit oor die erediens gaan, staan absoluut sentraal ten opsigte van die konklusies en aanbevelings van die Rapport (*Vrou slegs in diakendiens*):

“*Dit is duidelik dat die opdragte in 1 Timoteus 2 aangaande die vrou in die erediens betrekking het op die bediening van gesag deur Woordverkondiging en nie op die bediening van gesag in die algemeen nie ...*” (Acta 2009:643.651). Indien hierdie bevinding (dat die opdragte op die erediens betrekking het) ongeldig is, is die konklusies en toepassing van die Rapport (Acta 2009:650-651) ook ongeoorloof.

5.2 Die woorde “samekoms” en “in die erediens” (soos in die 1983-Afrikaanse Vertaling by 1 Timoteus 2:8 en 11) kom egter nie in die grondteks voor nie, maar is invoegings wat berus op ‘n interpretasie van die vertalers. Die 1933/53-Vertaling gee ‘n bronteksgeoriënteerde weergawe: “... op elke plek moet bid ...” en “Die vrou moet haar in stilte laat leer in alle onderdanigheid”.

5.3 Die breër perikoop (1 Tim 2:1-3:16) word omarm deur ‘n *inclusio* waarin die fokus op die redding van alle mense in die samelewing val (1 Tim 2:1 [gebed om redding vir “alle mense”]; 1 Tim 3:15-16 [“aan heidennasies verkondig” en “in die hele wêreld geglo”]). Die samelewing (en nie die erediens nie) is dus in hierdie gedagte-eenheid in fokus.

5.4 Die οὖν (dus) waarmee die opdragte in 2:8 ingelei word, dui op ‘n gevolgtrekkende verbintenis met die voorafgaande gedeelte waarin ‘n oproep gedoen word om gebede vir alle mense en gesagsdraers ter wille van “’n rustige en stil lewe” (in die samelewing) (1 Tim 2:1-2). Hierdeur kom dus die lewe in die algemene samelewing, en nie die erediens nie, direk in fokus.

5.5 Die grondteks verwys in die voorskrifte aan mans (1 Tim 2:8) bloot na “elke plek” (ἐν παντὶ τόπῳ) en nie na “by elke erediens” nie.

5.5.1 Paulus gebruik die uitdrukking ἐν παντὶ τόπῳ (“in/op elke plek”) slegs op drie ander plekke in die Nuwe Testament. Elke keer het dit ‘n algemene en nie-kultiese (nie-erediens) betekenis: “waar ook al” (1 Kor 1:2), “oral” (2 Kor 2:14) en “oral” (1 Tess 1:8).

5.5.2 Die blote verwysing na “gebed” in die voorskrif aan mans kan nie sonder meer tot die gevolgtrekking lei dat gemeentesamekomste (eredienste) hier ter sprake is nie. Die Nuwe Testament getuig dat daar op ‘n wye verskeidenheid van plekke gebid is: Onder meer op straathoeke (Matt 6:5), in die berge (Luk 6:12), in ‘n tuin (Mark 14:32), onder ‘n vyeboom (Mark 11:24), in die huis (Hand 9:11), op die dakstoep (Hand 10:9), in die binnekamer (Matt 6:6), in die tronk (Hand 16:25). Dieselfde Paulus wat hier aan die woord is, roep gelowiges ook op om “sonder ophou” (dus voortdurend en oral) “te bid” (προσεύχομαι) (1 Tess 5:17).

5.5.3 Verder is die voorskrif in 1 Timoteus 2:8 dat mans “sonder toorn en twis” moet bid, ook ‘n aanduiding dat gedrag in die algemene samelewing (waar toorn en twis voorkom) en nie spesifiek die erediens nie – hier in fokus is.

5.6 Nie een van die voorskrifte aan vroue in 2:9-13 het op hulle eie ‘n spesifieke kultiese (erediens) gerigtheid nie.

5.6.1 Wat die voorskrifte vir vroue se kleredrag en “versiering”(1 Tim 2:9) betref – is dit hoogs onwaarskynlik dat hierdie reëls net vir die erediens sou geld en dat gelowige vroue buite die erediens hulle maar kon klee en versier soos hulle wou.

5.6.2 Die opdrag tot “goeie werke” (1 Tim 2:10) is ooglopend op die lewe buite (vóór en ná) die erediens gefokus omdat vroue nie net in die erediens tot goeie werke opgeroep word nie.

5.6.3 Alhoewel die opdragte aan vroue om nie te leer (διδάσκειν) (1 Tim 2:11) of onderrig te gee nie (μανθανέτω) (1 Tim 2:12), wel in die Nuwe Testament op gesagvolle geloofsonderrig dui, vind hierdie geloofsonderrig nie net in die erediens plaas nie. Louw & Nida (1989:I:413) definieer die begrippe as: “to provide instruction in a formal or informal setting”. Paulus “leer” (διδάσκων) byvoorbeeld in Rome mense gewoon aan huis (Hand 28:31), terwyl kinders volgens 1 Timoteus 5:4 die opdrag kry om eers (aan huis) “te leer” (μανθανέτω) hoe om hulle pligte teenoor hulle eie huis na te kom.

5.6.4 Ook Paulus se verbod op gesagsuitoefening (αὐθεντεῖν) deur vroue (1 Tim 2:12) kan nie direk op die erediens betrek word nie. Die begrip αὐθεντεῖν is 'n *hapax legomenon* (enigste vermelding) in die Nuwe Testament en word in bronne buite die Bybel vir gesagsuitoefening in 'n wye verskeidenheid van kontekste gebruik (Baldwin, 2005:39-52).

5.7 Die motiverings wat Paulus vir die opdragte gee (1 Tim 2:13-15) en waarop die voorskrifte aan vroue berus, het betrekking op vroue se <u>hele lewe</u> en nie spesifiek hulle rol in die eredienste nie.

5.7.1 Die eerste motivering is die skeppings(volg)orde (1 Tim 2:13). Wanneer die skeppings(volg)orde as normatief en bepalend vir vroue se gedrag teenoor mans gereken word, kan die voorskrifte wat daarop berus nie net vir die kultus (erediens) geld nie. Hulle geld dan vir die vrou se totale lewe op aarde, aangesien die vrou nie net met die oog op die erediens (ná Adam) geskape is nie.

5.7.2 Die tweede motivering is die feit dat juis Eva mislei is en oortree het (1 Tim 2:14). Weereens raak hierdie optrede van Eva nie net die kultus (erediens) nie. As Eva se verleiding en oortreding bepalende implikasies vir vroue se posisie en gedrag teenoor mans het, geld die voorskrifte wat daarop berus vir die vrou se totale lewe op aarde.

5.7.3 Die derde motivering ("om kinders in die wêreld te bring" [τεκνογονίας] en in geloof, liefde en toewyding te volhard) (1 Tim 2:15) dui ook nie op sake wat spesifiek net in die erediens plaasvind nie.

5.8 Nie een van die verdere vooreistes vir ouderlinge of diakens in die breër perikoop (1 Tim 2:1–3:16) het 'n spesifieke kultiese (erediens-) fokus nie. Dit gaan in hierdie voorskrifte glad nie oor wat die ouderling of diaken (in die erediens) moet kan doen nie, maar veral oor watter soort persoon hulle (in die samelewing) moet wees. Ook in hierdie opsig is eerder <u>die samelewing</u> dus in die opdragte wat Paulus in die breër perikoop gee, in fokus.

6. Beswaargrond 3: Die gedagtestruktuurontleding van 1 Korintiërs 14:29-38 voldoen nie aan die vereistes van geldige Gereformeerde eksegese nie en 'n heuristiese funksie word verkeerdelik daaraan toegeken

6.1 Volgens die selfgedefinieerde hermeneutiese vertrekpunte vir geldige Gereformeerde eksegese word die riglyne van Coetzee (1988) vir gedagtestruktuurontleding deur die Rapport onderskryf (Acta 2009:608) en word gestel dat dit nodig is "om 'n skerp onderskeid te maak tussen wat in die Bybel geskryf staan en die leser se verklaring daarvan" (Acta 2009:603). Aan afleidings uit 'n gedagtestruktuurontleding (wat as verklaring self reeds die produk is van interpretasie) kan dus nie dieselfde heuristiese (= "ontdekkende" of "verklarende") funksie as die Skrif self toegeken word nie, veral nie as dit as enigste bewys vir 'n bepaalde bevinding aangebied word (soos in die Rapport voor die Sinode) nie.

6.2 'n Heuristiese funksie word egter wel deur die eksegese voor die Sinode (*Vroue nie leer-en regeerdiens*) aan die gedagtestruktuurontleding van 1 Korintiërs 14:29-38 toegeken, daarin dat die gedagtestruktuurontleding die enigste eksegetiese bewys is wat in die Rapport aangebied en waaruit die afleiding gemaak word dat die swyggebod beteken dat vroue "***by die beoordeling van die profesieë moet swyg***" (Acta 2009:635). Hierdie bevinding is die basis vir die eksegese, gevolgtrekking en toepassing in die hele Rapport rakende 1 Korintiërs 14:26-40 (Acta 2009:637-638).

6.3 Om die volgende redes is die houdbaarheid van die geïdentifiseerde gedagtestruktuurontleding betwyfelbaar:

6.3.1 Die gegewe gedagtestruktuurontleding ignoreer duidelike struktuurmerkers en grammatikale aanduidings (Coetzee, 1988:27-29) wat op 'n ander indeling dui as dat dit in hierdie perikoop net oor profesieë gaan:

6.3.1.1 Die opdrag om te swyg kom drie keer in hierdie paragraaf voor, telkens by die bespreking van verskillende sake (σιγάτω ["stilbly"] [14:28]; σιγάτω ["stilbly"] [14:30]; σιγάτωσαν ["stilbly"] [14:34].

6.3.1.2 Drie voorwaardesinne tipeer in elke geval die drie verskillende situasies wat bespreek word (ἐὰν δὲ ["as"] [14:28]; ἐὰν δὲ ["maar as"] [14:30]; εἰ δέ ["as"] [14:35]).

6.3.1.3 Die invoer van die gedagte van die noodsaak aan orde in 14:33a (en die herhaling daarvan in 14:40) kan daarop dui dat 'n bepaalde gedagtegang (oor profesie) nou voltooi is en 'n nuwe tema (vrae tydens die samekoms) aan die orde gestel word.

6.3.2 Die *inclusio* (omarming) wat die eksegese voor die Sinode aandui (Acta 2009:635), klop nie met die teks nie omdat die begrip "orde/ordelikheid" nie in 14:26 herhaal word/voorkom nie. Vers 26 bevat wel die oproep tot "opbou" wat eerder met die vorige perikoop (14:1-25) verbind moet word. (Vgl die uitgebreide gebruik van die begrip "opbou" in 14:1,3,4,5,12,17 en 26, maar nie weer ná 14:26 nie.)

6.3.3 Die interpretasie dat 14:36 by 14:33b-35 hoort (en dus deel is van die vermaning aan vroue om by die beoordeling van profesieë te swyg), word nie deur enige (geraadpleegde) kommentare ondersteun nie, en is grammaties betwyfelbaar. Die begrip "alleen" in die uitdrukking "vir julle alleen" (εἰς ὑμᾶς μόνους) in 14:36 is in 'n manlike meervoudsvorm wat aandui dat Paulus eerder 'n manlike gehoor of gehoor van gemengde geslag aanspreek, en dat sy vermaning al sy opdragte tot dusvêr raak en nie net die verbod aan vroue om tydens die erediens vrae te vra nie.

6.4 Die gedagtestruktuurontleding interpreteer dus die perikoop (14:29-38) verkeerdelik as sou dit in hoofsaak net oor profesieë en die beoordeling daarvan handel. Ook inhoudelik gaan 14:27-28 duidelik oor die gebruik van tale en klanke (γλώσσῃ τις λαλεῖ). Vers 29-33a handel oor die optrede van profete en word ingelei deur προφῆται δὲ, ("wat die profete betref") terwyl 14:33b-35 gaan oor die vra van vrae as 'n mens iets te wete wil kom (εἰ δέ τι μαθεῖν θέλουσιν). Hierdie drie sake moet (anders as in die Rapport voor die Sinode) op grond van die geïdentifiseerde struktuurmerkers (vgl 6.3.1) in die perikoop van mekaar onderskei word, onder meer ook om die volgende verdere redes.

6.4.1 Profesie en spreek in tale word vroeër in die hoofstuk duidelik deur Paulus van mekaar onderskei en word as verskillende gawes van die Gees aangedui wat elkeen sy eie plek en orde het (vgl 1 Kor 14:3-4). Op 'n onwetenskaplike wyse het 14:27-28 (wat handel oor die spreek in tale) egter geen plek in die gedagtestruktuurontleding in die Rapport nie.

6.4.2 Die inleidende opmerking (14:26) dat tydens gemeentesamekomste *elkeen* gewoonlik 'n bydrae het om te lewer, stel 'n verskeidenheid van bydraes aan die orde (nie net profesieë nie) en skep duidelik 'n konteks waarin dit gaan oor die vraag: Wanneer kan jy jou bydrae lewer en wanneer moet jy eerder stilbly. Gevolglik word drie sulke situasies deur Paulus bespreek (spreek in tale [14:27-28], profesie [14:29-33a] en die geleentheid om vrae te vra [33b-35]).

6.4.3 Die vra van vrae tydens eredienste (aan profete) of as bespreking (in onderskeid van die profesieë self) was in die Joodse en Hellenistiese leefwêreld bekende praktyk (Boring, 1992:496) en is as indeling dus ook kultuurhistories verantwoordbaar.

6.5 Net soos die opdragte om te swyg in 14:28 (aan die persone wat in tale spreek) en 14:30 (aan die profete wat beurtelings moet praat) in die konteks van hierdie perikoop nie as absoluut beskou kan word nie (asof hierdie persone glad nooit in die samekomste mag praat nie), is dit eksegeties inkonsekwent om (soos in die eksegese voor die Sinode) te bevind dat die opdrag aan vroue om in die samekomste te swyg (14:34), absoluut bedoel is (Acta 2009:633, 637-638). Dit is meer geloofwaardig dat hier eerder 'n spesifieke soort swyg onder bepaalde omstandighede (die stel van vrae tydens 'n samekoms) bedoel word.

7. Beswaargrond 4: Die gedagtestruktuurontleding van 1 Timoteus 2:11-12 voldoen nie aan die vereistes van Gereformeerde eksegese nie en 'n heuristiese funksie word ongeldig en verkeerdelik daaraan toegeken

7.1 Volgens die selfgedefinieerde hermeneutiese vertrekpunte vir geldige Gereformeerde eksegese in die Rapport, "is dit nodig om 'n skerp onderskeid te maak tussen wat in die Bybel geskryf staan en die leser se verklaring daarvan" (Acta 2009:642).
Aan 'n gedagtestruktuurontleding en afleidings daaruit kan dus nie dieselfde heuristiese funksie as aan die Skrif self toegeken word nie, veral nie as dit as enigste bewys vir 'n bepaalde bevinding aangebied word en die geïdentifiseerde gedagtestruktuur en bevindings daarby tegnies en hermeneuties bevraagteken kan word nie.

7.2 Die eksegese voor die Sinode steun egter in sy verklaring van 1 Timoteus 2:11-12 en die verduideliking van die samehang van διδάσκειν ("om onderrig te gee") en αὐθεντεῖν ("om gesag uit te oefen") wel baie sterk (feitlik uitsluitlik) op ***'n semi-chiastiese (oorkruis-) patroon*** wat in die teks geïdentifiseer word (Acta 2009:241) en ken sodoende 'n heuristiese funksie daaraan toe. Daar word vanuit hierdie geïdentifiseerde gedagtestruktuur gekonkludeer: "*Dit blyk dus dat Paulus met die woorde οὐδὲ αὐθεντεῖν ἀνδρός beskryf wat vroue sal doen as hulle in die samekoms van die gemeente sou onderrig gee, naamlik dat hulle oor mans sou gesag uitoefen. Dit is daarom duidelik dat Paulus in 1 Timoteus 2 nie 'n algehele verbod plaas op gesagsuitoefening deur vroue in die besondere ampte nie. Vroue word in hierdie gedeelte spesifiek verbied om gesag uit te oefen deur die verkondiging van die Woord*" (Acta 2009:641-642). Hierdie konklusie staan sentraal in die Rapport (*Vrou slegs in diakendiens*) en word deurgaans gehandhaaf (ook in die finale gevolgtrekking en toepassing) (Acta 2009:650, 651).

7.3 Die bestaan van 'n chiastiese patroon in 1 Timoteus 2:11-12 word voorts allerweë bevraagteken. Thomas Schreiner ('n bekende teenstander van vroue in die besondere diens) sê: "I question whether there is a chiasm here, because then the idea of exercising authority should have preceded teaching" (2005:216). Onder diegene wat wel 'n chiastiese patroon in 2:11-12 identifiseer, is daar ook geen eenstemmigheid oor die omvang of rangskikking van die verskillende elemente van die chiasme nie. (Vgl byvoorbeeld Barnett [1989:228-229], Fung [1987:336, Voetnoot 186], Harris [1990:340], Moo [1980:64] en Witherington [1988:120] wat almal verskil.)

7.4 Die aanvaarde metodologiese stappe vir gedagtestruktuurontleding is ook nie gevolg in die identifisering van die semi-chiastiese (oorkruis) patroon nie. Volgens Coetzee (1988:27) is die eerste stap in die ontleding van 'n gedagtestruktuur die herskryf van die teks op sodanige wyse "dat net een werkwoordstuk op een reël voorkom". Hierdie stap is ooglopend nie in die eksegese voor die Sinode gevolg nie omdat γυνὴ ἐν ἡσυχίᾳ (vroue in stilte) en ἐν πάσῃ ὑποταγῇ (in alle onderdanigheid), wat as selfstandige elemente in die geïdentifiseerde chiasme dien (Acta 2009:641), nie werkwoordstukke is nie.

7.5 Die hermeneuse van die Rapport (Vrou slegs in diakendiens) strook verder ook nie met die skematiese voorstelling van die gedagtestruktuur-patroon wat geïdentifiseer is nie. Terwyl die chiastiese patroon wat in 2:11-12 geïdentifiseer is, skematies b (onderrig ontvang) aan b (nie onderrig gee nie) verbind, en c (onderdanigheid) aan c (nie gesagsposisie inneem nie) verbind, gaan die gepaardgaande verklaring (afleiding en interpretasie) van die struktuur van 'n ander verbinding uit, naamlik 'n verbinding tussen die eerste b-c patroon (onderrig ontvang in onderdanigheid), en 'n tweede b-c patroon (nie onderrig geen nie en nie gesagsposisie inneem nie) (Acta 2009:641-643). Die skematiese struktuur wat as bewys gebied word, ondersteun dus op geen wyse die verklaring wat daarmee saamgaan nie. Die implikasie is dat die verklaring en sy gevolgtrekkings (wat 'n sleutelrol in die finale gevolgtrekking van die rapport speel) in feite nie bewys is nie.

8. Beswaargrond 5: Die eksegese van 1 Timoteus 2:13-15 identifiseer die openbaringshistorise lyn verkeerd en in stryd met bestaande uitsprake deur ‘n Sinode

8.1 Die eksegese voor die Sinode beweer (by herhaling) dat die verwysings na die volgorde van die skepping en die sondeval in 1 Timoteus 2:13-14 ***‘n openbaringshistoriese lyn*** verteenwoordig (Acta 2009:642).

8.2 Volgens ‘n erkende definisie is openbaringsgeskiedenis “die voortgang en ontwikkeling van die openbaring van God en sy handelinge in die geskiedenis” (Janse van Rensburg, 2011:203). In hierdie verband word openbaringsgeskiedenis ook getipeer as: “God se besondere optrede tot verlossing van die mens in Christus en die ontvouing van sy raadsplan in die geskiedenis wat gekenmerk word deur voortdurende groei tot ‘n vervulling in die toekoms” (Helberg, 1985:9-12). Du Toit (1974:45) gebruik die treffende beeld van ‘n roosknop wat oopgaan om openbaringsgeskiedenis te beskryf. Die konstatering van ‘n bepaalde feitlike volgorde by die skepping en sondeval in 1 Timoteus 2:13-14 deur die eksegese voor die Sinode kan (binne bogenoemde definisies) egter nie as ’n openbaringshistoriese lyn verstaan word nie.

8.2.1 Daar is geen voortgang of ontwikkeling in die “lyn” wat in Genesis 2-3 en 1 Timoteus 2 aangedui word nie. Die roosknop het nie oopgegaan nie. Die Christologiese vervulling en ontvouing van God se raadsplan in die redding van die mens kom glad nie in die “lyn” wat deur die eksegese voor die Sinode (Vrou slegs in diakendiens) geïdentifiseer word, aan die orde nie. Volgens die eksegese voor die Sinode was daar dus géén ontwikkeling in hierdie opsig nie.

8.2.2 ‘n Ander openbaringshistoriese lyn is by ‘n vroeëre Sinode geïdentifiseer en deur daardie Sinode goedgekeur. Ingevolge hiervan word erken: “In Christus breek daar vir die verloste vrou ‘n nuwe bedeling aan en verwerklik die Here sy oorspronklike bedoeling met die man en vrou deur die beeld van God in die mens te herstel” (Acta 1988:519).

8.2.3 Die verheffing van ‘n bepaalde volgorde in die skepping en sondeval tot “openbaringshistoriese lyn” deur die eksegese voor die Sinode, gee nie blyke of erkenning aan “die nuwe bedeling” wat vir die vrou aangebreek het nie en staan dus in wese teenoor die openbaringshistoriese lyn wat by Sinode 1988 geïdentifiseer en goedgekeur is.

8.2.4 Indien die volgorde van skepping en sondeval wel tot openbaringshistoriese lyn verhef word (soos in die eksegese voor die Sinode gebeur), kan die implikasies daarvan ook nie net (selektief) beperk word tot die erediens nie, maar raak dit God se openbaring oor die totale optrede en gedrag van die gelowige vrou in kerk en samelewing. Die ernstige en wesenlik onbybelse praktiese implikasies hiervan is ooglopend.

9. Beswaargrond 6: Die eksegese van 1 Timoteus 2:13-15 wat voor die Sinode dien (Vrou slegs in diakendiens), is atomisties en hou nie rekening met die *genre* van hierdie gedeelte nie

9.1 Die eksegese voor die Sinode hanteer die gedagte-eenheid wat die motivering vir Paulus se opdragte aan vroue bevat (1 Tim 2:13-15) nie as ‘n eenheid nie, maar selekteer in sy argumente op atomistiese wyse net die verwysings na die Ou-Testamentiese skepping (1 Tim 2:13) en sondeval (1 Tim 2:14) van die vrou. Die verwysing na die vrou se Nuwe-Testamentiese verlossing (“redding”) in 2:15, wat integraal deel van hierdie gedagte-eenheid is, en wat ‘n bepaalde kontras stel (vgl σωθήσεται δὲ) deur perspektiewe op ‘n nuwe bedeling (in Christus) vir die vrou te open, word in die eksegese voor die Sinode (*Vrou net in diakendiens*) geïgnoreer (Acta 2009:642-643).

9.2 Dit gebeur mede omdat die eksegese voor die Sinode (*Vrou slegs in diakendiens*) 1 Timoteus 2:13-15 *de facto* as prosa interpreteer, terwyl hierdie verse inderdaad ‘n tipologie bevat, wat tipologies verstaan moet word.

9.2.1 Dit is nie vreemd dat Paulus (as opgeleide Rabbi) tipologie gebruik nie. Hy doen dit ook as hy na Adam as tipe van Christus verwys (Rom 5:12-21) en na die vrou as tipe van die kerk (Ef 5:21-33).

9.2.2 Selfs op sigwaarde is dit duidelik dat Paulus Adam en Eva in 1 Timoteus 2:13-15 as tipes vir die gelowige man en vrou gebruik. Dit is ook nie uitgesluit dat ‘n verdere (geheel of gedeeltelike) tipologiese aanduiding van Christus (Adam) en die kerk (Eva/vrou) in hierdie verse teenwoordig is nie.

9.2.3 In onderskeid van prosa, wat ontologies verklaar word, moet ‘n tipologie tipologies verklaar word. Dit beteken dat met ‘n ontologiese verklaring die wesenlike werklikheid in fokus is, terwyl in ‘n tipologiese verklaring ‘n ander (aangeduide of toekomstige) werklikheid in fokus is. Die *futurum* σωθήσεται (“sal gered word”) in 2:15 vind om begryplike redes nie in die ontologiese verklaring van die eksegese voor die Sinode ‘n plek nie, terwyl dit wel in ‘n tipologiese verklaring ‘n plek sal hê as aangeduide toekomstige werklikheid (waarin die vrou/kerk/Eva gered [sal] word deur geboorte [van Jesus Christus], ‘n werklikheid waarin sy dan volhard met geloof, liefde en toewyding).

10. Beswaargrond 7: Die eksegese lees 1 Korintiërs 14:26-40 nie in sy kultuurhistoriese konteks nie

10.1 Volgens die selfgedefinieerde hermeneutiese vertrekpunte wat in die Rapport uiteengesit word, moet geldige en geoorloofde eksegese ‘n Skrifdeel binne sy kultuurhistoriese konteks verklaar (Acta 2009:606) en met verrekening van die huidige konteks toepas (Acta 2009:607). Die eksegese voor Sinode 2009 (*Vrou nie in leer- en regeerdiens*) maak egter ‘n direkte oorgang van die “gemeentelike samekomste” in Korinte na die eredienste vandag, sonder om die beduidende verskille tussen dié twee kontekste te verreken[1].

10.2 Die eksegese voor die Sinode stel: “*Die sogenaamde swyggebod van 1 Korintiërs 14:34 hou duidelik verband met optrede tydens gemeentelike samekomste*” (Acta 2009:633) en maak die volgende gevolgtrekking: “*Dit beteken dat vroue nie tydens die gemeentelike samekomste as voorgangers van die gemeente mag optree, onder meer deur te bid of te preek nie. Hierdie verklaring, wat wyd in Gereformeerde kringe onderskryf word, hou in dat vroulike lidmate nie <u>in kerklike eredienste</u> die leiding mag neem deur voor te gaan in gebed of prediking nie*” (Acta 2009:633).

10.3 Om die volgende redes moet hierdie gevolgtrekking en toepassing bevraagteken word:

10.3.1 Die eerste-eeuse “gemeentesamekomste” het verskeie elemente bevat wat nie vandag deel van die “kerklike eredienste” is nie (Barnard, 1981:105-165):

10.3.1.1 Die gemeente het in die samekomste informeel saam geëet en wyn gedrink (1 Kor 11:17-22).

10.3.1.2 Spontane optrede/deelname deur die teenwoordiges in die samekoms in die vorm van “’n psalm, ‘n onderwysing, ‘n openbaring, ‘n ongewone taal of klank, ‘n uitleg daarvan” is in die samekomste toegelaat (1 Kor 14:26).

10.3.1.3 Dialogiese preek/profesie-beoordeling met vrae en bespreking het tydens die samekoms plaasgevind (1 Kor 14:29).

10.3.1.4 Verkiesing/aanwys/uitstuur van ampsdraers het tydens gemeentesamekomste plaasgevind (Hand 15:22).

10.3.2 Ook die profesieë waarvan in 1 Korintiërs sprake is, kom nie vandag meer net so as ‘n liturgiese element in Gereformeerde eredienste voor nie, en kan nie sonder meer met die prediking vandag vergelyk word nie. (Profesie word deur die Rapport voor die Sinode self gedefinieer as “’n openbaring wat iemand persoonlik ontvang en oorvertel” [Acta 2009:632]. Hedendaagse prediking staan eerder in nouer verband met “lering”, wat in die Rapport as “die prediking van die woord van God” gedefinieer word [Acta 2009:632].)

[1] Die verskil tussen destydse samekomste en hedendaagse eredienste word wel erken (Acta 2009:637) maar nie verreken nie.

10.3.3 Die beoordeling/bespreking van profesieë waarvan 1 Korintiërs 14 melding maak, is dus vandag op geen manier deel van die Gereformeerde erediens / gemeentesamekomste nie, en dit is nie geldig/geoorloof om voorskrifte in verband hiermee direk (net so) op hedendaagse prediking van toepassing te maak soos in die Rapport voor die Sinode gebeur (Acta 2009:633) nie.

11. Beswaargrond 8: Die eksegese van 1 Korintiërs 14:26-40 dra ongeoorloof die gedagte van "nie-amptelike" profesieë deur vroue in die teks in

11.1 In sy wese is Gereformeerde eksegese "uitleg" van die Skrif en moet daarteen gewaak word om gedagtes op 'n ongeldige wyse in die Skrif "in te lê".

11.2 Die eksegese voor die Sinode (*Vrou nie in die leer- en regeerdiens*) stel egter in 'n poging om 1 Korintiërs 11 en 1 Korintiërs 14 te harmonieer: "*Hierdie verklaring sluit nie die moontlikheid uit dat vroue destyds profesieë van openbarings wat hulle ontvang het, spontaan en <u>nie-amptelik</u> in die samekomste kon uitspreek nie*" (Acta 2009:633). Die onderskeid "amptelike/nie-amptelike" profesieë word ook verder in Rapport gebruik (Acta 2009:634).

11.3 Om die volgende redes moet die beskrywing van vroue se profesieë as "nie-amptelik" as ongeldige eksegese beskou word:

11.3.1 Daar is geen aanduiding in 1 Korintiërs 11:5,13 of 1 Korintiërs 14:29-35 (of in die res van die Skrif) dat die profesieë deur vroue as minder "amptelik" as die profesieë van mans beskou is nie.

11.3.2 Die voorrang wat profesieë in die samekomste moet geniet, en goeie orde waarmee dit in die formele gemeentelike samekomste moet plaasvind, word duidelik deur Paulus onderstreep (1 Kor 14:1,5, 29-33). In die konteks van die perikoop dra geen profesie dus 'n "nie-amptelike" karakter nie.

11.3.3 Profesieë word in 1 Korintiërs 14:6 deur Paulus op dieselfde vlak (ewe-amptelik) as "kennis" (γνώσει), "lering" (διδαχῇ) en "openbaring" (ἀποκαλύψει) hanteer. Terwyl "onderwysing" (διδαχὴν) en "openbaring" (ἀποκάλυψιν) op hulle beurt weer in 1 Korintiërs 14:26 op dieselfde vlak as "'n psalm" (ψαλμὸν), "'n ongewone taal of klank" (γλῶσσαν) of "'n uitleg daarvan" (ἑρμηνείαν) hanteer word.

11.3.4 Die feit dat bogenoemde bydraes tot die samekomste (openbaring en lering ingesluit) volgens 1 Korintiërs 14:26 deur "elkeen" (ἕκαστος) hanteer kon word, spreek ook teen die gedagte dat lering in teenstelling tot profesieë amptelik was.

12. Beswaargrond 9: Die standpunt dat die swyggebod in 1 Korintiërs 14:34 betrekking het op die beoordeling van profesieë deur vroue, is eksegeties onhoudbaar

12.1 Die eksegese voor die Sinode (*Vrou nie in die leer- of regeerdiens*) stel: "*Dit blyk egter dat die "swyggebod" van 1 Kor 14:34 ook die beoordelings van profesieë behels*" (Acta 2009:634) en: "*almal mag profeteer, maar net sekeres mag beoordeel"* (Acta 2009:635).

12.2 Hierdie interpretasie is strydig met 14:29 wat aandui dat diegene wat die profesieë moet beoordeel, "die ander" (οἱ ἄλλοι) is. Daar is baie sterk aanduidings dat hierdie "die ander" as "almal" of "die res van die gemeente" verstaan moet word:

12.2.1 "Die ander" (οἱ ἄλλοι) in 14:29 hou verband met Paulus se drievoudige gebruik van die inklusiewe begrip "almal" (πάντες) in 14:31. Hy verseker die gemeente dat <u>almal</u> kan profeteer en sodat <u>almal</u> kan verstaan en <u>almal</u> bemoedig kan word. Hy moedig die hele gemeente ook in 14:1 aan om hulle <u>almal</u> op profesie toe te lê en voorsien in 14:24 'n situasie waar 'n ongelowige of buitstaander die gemeente binnekom en vind dat <u>almal</u> profeteer. In so 'n retoriese situasie word "die ander" duidelik bedoel as "die res van die gemeente" (dié wat nie op daardie stadium profeteer nie).

12.2.2 In 14:37 nooi Paulus ook "<u>enigeen</u>" (τις) (wat dink dat hulle 'n profeet of 'n ander gawe van die Gees besit) uit om sy eie uitsprake te beoordeel.

12.2.3 Die opdrag om profesieë te toets, word in 1 Tessalonisense 5:21 as deel van die algemene opdragte aan die hele gemeente gestel.
12.2.4 Ook in 1 Johannes 4:1 word die opdrag om profesieë te beoordeel aan al "die geliefdes" gegee.
12.2.5 Op geen ander plek in die Skrif word geleer dat die beoordeling van profesieë 'n eksklusiewe kerkraad(ouderling)funksie is, soos beweer word (Acta 2009:637), nie.

13. Beswaargrond 10: Die eksegese oor 1 Korintiërs 14:26-40 leer verkeerdelik en op 'n inkonsekwente wyse die universele hoofskap van alle mans oor alle vroue

13.1 Die eksegese voor die Sinode (*Vrou nie in die leer- en regeerdiens*) stel in sy eksegese van 1 Korintiërs 14:26-40: "*By gemeentelike samekomste word vroue, as gevolg van die onderdanigheid wat hulle aan hulle mans verskuldig is, nie toegelaat om te praat nie maar moet hulle swyg*" (Acta 2009:633). Duidelik word hier bevind dat onderdanigheid van die getroude vrou teenoor haar eie man hier ter sprake is.
13.2 In samevattende formulering van die eksegese word hierdie bevinding egter verander na: "*God het aan vroulike lidmate (ongekwalifiseerd) in die kerk 'n besliste opdrag tot onderdanigheid gegee, naamlik dat sy erkenning moet gee aan die man se hoofskap* ***...***" (Acta 2009:637). Ook onder die gevolgtrekking en toepassing van die eksegese word gepraat van "*vroulike lidmate*" en "*vroue*" in die algemeen (Acta 2009:637-638).
13.3 Die verskuiwing wat in bogenoemde uitsprake na vore kom (van onderdanigheid aan "haar man" - na onderdanigheid aan "alle mans") is 'n wesenlike verandering en kan nie vanuit die gegewe Skrifdeel (1 Kor 14:26-40) gemotiveer word nie.
13.4 Die universele hoofskap van alle mans oor alle vroue word ook nêrens in die res van die Skrif geleer nie (Acta 2009:631).
13.5 Indien "die skeppings(volg)-orde" gebruik word om die hoofskap van alle mans oor alle vroue te motiveer (soos in die eksegese van 1 Tim 2:8-15 gebeur [Acta 2009:642]) is die onvermydelike (en on-Skriftuurlike) implikasie dat alle vroue (as gevolg van die manier waarop hulle geskape is) aan alle (selfs ook ongelowige) mans onderdanig moet wees. So 'n standpunt het vêrreikende (en onbybelse) implikasies vir vroue se rol in die samelewing vandag, en sou in praktyk beteken dat Christen-vroue dieselfde samelewings-beperkings opgelê word as wat vir Moslem-vroue geld.

14. Slot

Dit is (in die lig van bostaande besware) ons oortuiging dat die eksegese in die Rapport voor die 2009-Sinode (ingevolge waarvan plaaslike kerke daarvan weerhou word om vroulike lidmate wat oor die nodige gawes en kwalifikasies beskik, as ouderlinge en predikante te beroep) op sleutelpunte in só 'n mate onwetenskaplik en (binne die reëls van die Gereformeerde hermeneutiek) ongeoorloof/onhoudbaar is, dat geldige en bindende afleidings (in die Naam van die Here) nie met sekerheid daaruit gemaak, en lidmate en kerke se gewetens gevolglik daardeur gebind kan word nie.

BRONNELYS

ACTA van die drie en veertigste Nasionale Sinode. 1988. Potchefstroom : Potchefstroom Herald.

ACTA van die vyftigste Nasionale Sinode en tiende Sinode Middellande in die eerste Algemene Sinode. 2009. Potchefstroom : Potchefstroomse Teologiese Publikasies.

BALDWIN, H.S. 2005. An important word: Αὐθεντεῖν in 1 Timothy 2:12. (*In:* Köstenberger, AJ. & Schreiner, TR. *eds.* Women in the Church. Grand Rapids : Baker. p. 39-52.)

BARNARD, A. 1981. Die erediens. Pretoria : NG Kerkboekhandel.

BARNETT, P.W. 1989. Wives and Woman's ministry (1 Timothy 2:11-15). *Evangelical Quarterly*, 61:225-238.

BORING, M.E. 1992, Prophecy (Early Christian). (*In:* Freedman, D.N. *ed.* Anchor Bible Dictionary. New York : Doubleday. p. 495-502.)

COETZEE, J.C. 1988. Gedagtestruktuurontleding en die eksegese van die Heilige Skrifte. (*In:* Coetzee, J.C. *red*. Koninkryk, Gees en Woord. Huldigingsbundel aangebied aan Prof Dr Lambertus Floor. Pretoria : NG Kerkboekhandel. p. 19-37.)

DU TOIT, S. 1974. Openbaringsgeskiedenis van die Ou Testament. Potcehefstroom : Pro Rege Pers.
FUNG, R.Y.K. 1987. Ministry in the New Testament. (*In*: Carson, D.A. *red*. The church in the Bible and the world. Grand Rapids : Baker. p. 154-212.)
HARRIS, T.J. 1990. Why did Paul mention Eve's deception? A Critique of PW Barnett's interpretation of 1 Timothy 2. *Evangelical Quaterley*, 62:335-352.
HELBERG, J.L. 1985. Openbaringsgeskiedenis van die Ou Testament. Inleiding. Th. B. gids. Potchefstroom : PU vir CHO.
JANSE VAN RENSBURG, F. 2011. *red.* Preekgeboorte. Van eksegese tot preek. Potchefstroom : Potchefstroomse Teologiese Publikasies.
KÖSTENBERGER, A.J. 1995. A complex sentence structure in 1 Timothy 2:12 (*In:* Köstenberger, A.J. & Baldwin, H.S. *eds.* Women in Church: A fresh analysis of 1 Timothy 2:9-15. Michigan : Baker Books. p. 81-104.)
LOUW, J.P. & NIDA, E.A. 1989. Greek-English Lexicon of the New Testament based on semantic domains. Vol. 1 & 2. Cape Town : Bible Society of South Africa.
MOO, D.J. 1980. 1 Timothy 2:11-15: Meaning and significance. *Trinity Journal,* 1:198-222.
SCHREINER, T.R. 2005. An interpretation of 1 Timothy 2:9-15. A dialogue with scholarship. (*In:* Köstenberger, AJ. & Schreiner, TR. *eds.* Women in the Church. Grand Rapids : Baker. p. 85-120.)
VAN TILBORG, S. 1996. Reading John in Ephesus. Leiden : Brill.
WITHERINGTON, B. 1988. Women in the earliest churches. Society of New Testament Studies Monograph Series 59. Cambridge : Cambridge University Press.